

**ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG**
mint első fokú környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság

9021 Győr, Árpád u. 28-32.

Levél cím : 9002 Győr, Pf. 471.

Telefon: Központi: 96/524-000, Ügyfélszolgálat: 96/524-001 Fax: 96/524-024

Ügyfélfogadás az Ügyfélszolgálati Irodán: Hétfő, Kedd, Szerda: 9-15 óráig,

Csütörtök: 9-16 óráig

Beadványában ügyiratszámunkra szíveskedjék hivatkozni!

JOGERŐS:	év:	hó:	nap:	KÜJ:		KTJ:	
-----------------	-----	-----	------	------	--	------	--

Iktatószám.: H-287-10/2008. Hiv. szám: Tárgy: Gönyű,
Előadó: dr. Baranyai Judit/
Pozsgai Róbert Melléklet: E.ON Erőművek Kft. – 2x400 MW-os
kombinált ciklusú erőmű környezeti
hatásvizsgálata

V É G Z É S

I.

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az **E.ON Erőművek Termelő és Üzemeltető Kft.** (1051 Budapest, Roosevelttér 7-8.) által a gönyői 1173, 1174, 1175, 1187, 1188 és 1189 helyrajzi számú ingatlanokon létesítendő, 2x400 MW teljesítményű, kombinált ciklusú erőművel kapcsolatban indított, **összekapcsolt eljárás első szakaszát lezárva megállapítja**, hogy a környezeti hatásvizsgálat során a tevékenység megvalósítását kizáró ok nem merült fel, az összekapcsolt eljárás második szakasza – az egységes környezethasználati engedély kiadására irányuló szakasz – a végzés jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül kezdeményezhető.

II.

Az egységes környezethasználati engedélyezés során a hatóságok az alábbi feltételeket kívánják érvényesíteni:

- 1.) A létesítménynek minden tekintetben meg kell felelnie nagy tüzelőberendezésekre vonatkozó BAT előírásainak.
- 2.) A kéménymagasságnak optimálisnak kell lennie.
- 3.) Az egységes környezethasználati engedély kiadásáig az erőműnek szerepelnie kell az Országos Területrendezési Tervben.
- 4.) Az egységes környezethasználati engedély kiadásáig területre vonatkozó szabályozási tervnek rendelkezésre kell állni.

III.

A hatósághoz 10 példányban és elektronikus formában is benyújtandó dokumentációnak – a kötelező tartalmi elemeken belül és túl – különösen a következőknek kell megfelelnie:

- 1.) A levegőtisztaság-védelmi számításokat (optimális kémény magasság meghatározása, terjedés számítás) pontosítani kell a kiválasztásra kerülő konkrét berendezések gyártója által rögzített adatok figyelembevételével, illetve számításba kell venni Győr város légszennyezettségét, a háttérszennyezettséget esetlegesen befolyásoló hatása miatt. Kiemelt figyelemmel kell lenni a minimális nitrogén-oxidok kibocsátásra. A terjedés számításnál felhasznált adatokat a dokumentációban rögzíteni kell.

- 2.) A 10/2003. (II.11.) KvVM rendelet előírásait figyelembe kell venni (folyamatos mérőrendszer kialakítása), a mérőrendszert (pontosság, méréstartományok stb.) ismertetni szükséges.
- 3.) A Gönyű területén szintén tervezés alatt álló ipari létesítmények légszennyező hatásával is számolni kell.
- 4.) Az erőműben telepítendő gépek, berendezések műszaki adatainak felhasználásával pontos zajszámítást kell végezni.
- 5.) Meg kell határozni az egyes egységek zaját az eredendő zajszinteken belül, szükség esetén az elérendő zajcsökkentés mértékét és módját, különös tekintettel arra, hogy a környezetben lévő iparterületeken más zajos létesítmények megvalósítása is folyamatban van.
- 6.) Ki kell térni a kapcsolódó létesítmények (gázfogadó, transzformátortelep stb.) és tevékenységek zajhatásaira is.
- 7.) Vizsgálni szükséges a vízsebesség növelésének lehetőségeit annak érdekében, hogy a hűtővíz Dunába történő bevezetése a vízi élőlények élőhelyeit minél kisebb mértékben érintse.
- 8.) Meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a mederkotrásból kikerülő meddő, tuskók stb. segítségével további sekély, változatos mederfelszínű vízterek kialakítása mennyiben lehetséges.

IV.

A hatóság az **E.ON Erőművek Termelő és Üzemeltető Kft.** részére **lehetővé teszi** – a végzés kiadása előtt megkötött hatósági szerződéssel összhangban -, hogy az összekapcsolt eljárás második szakasza előtt a tevékenység megkezdéséhez kapcsolódó alábbi infrastrukturális beruházások és nem technológiai jellegű építési tevékenységek – egyéb, jogerős és végrehajtható engedélyek birtokában – megkezdhetők legyenek:

1. Terület előkészítési és próba munkálatok:
talajvizsgálatok
tereprendezés
próbacölöpözés
2. A felvonulási terület kialakítása:
ideiglenes belső úthálózat építés
ideiglenes belső járdarendszer építés
ideiglenes gépjárműparkoló kialakítás
az építési anyag tároláshoz térburkolás, felületképzés (murva)
ideiglenes kerítés és kapuk kiépítése
ideiglenes beléptető rendszer és porta kiépítése
felvonulási villamosenergia-ellátás kiépítése
építés alatti térvilágítás kialakítása
építés alatti ivóvíz rendszer kiépítése
építés alatti – vízszennyezést nem okozó -szennyvíz tisztító rendszer kiépítése
építés alatti – vízszennyezést nem okozó – csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése
építés alatti – vízszennyezést nem okozó -gépjármű kerékmosó rendszer kiépítése
3. Ideiglenes épületek és építési konténerek felállítása

V.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az E.ON Erőművek Kft. (1024 Budapest, Buday u. 12.) – a továbbiakban: Kft. – kérelmére a hatóság a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005.(XII.25.) Korm. rendelet – a továbbiakban: R. – 3-5 §-ai alapján lefolytatta az előzetes vizsgálati eljárást a Gönyűn létesítendő 2x400 MW-os kombinált ciklusú erőműre vonatkozóan.

Az előzetes vizsgálati eljárást lezáró H-45-2/2007. számú határozatában a hatóság megállapította, hogy a tervezett tevékenység a R. 1. számú melléklet 28. pontja és a 2. számú melléklet 1.1 pontja alatt egyaránt felsorolt, így megkezdéséhez és folytatásához a R. 1. §. (3) bekezdés ea.) pontja alapján – környezeti hatásvizsgálat és egységes környezethasználati engedélyezési eljárás alapján kiadott egységes környezethasználati engedély szükséges.

A határozat szerint a hatóság későbbi engedélyezési eljárást – a Kft. kérelmére – a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárások összekapcsolásával folytatja le, melynek során a valószínűsíthetően országhatáron áterjedő jelentős környezeti hatások miatt a nemzetközi hatásvizsgálati eljárás szabályait is alkalmazni kell.

A Kft. az összekapcsolt eljárás első szakaszát környezeti hatástanulmány benyújtásával kezdeményezte.

A hatóság megállapította, hogy az ügyben a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. § (1) b.) pontja értelmében hatáskörrel rendelkezik, az 1. számú melléklet IV. fejezet 1/A. pontja értelmében a telepítés helye az illetékességi területére tartozik, továbbá, hogy a Kft által teljesített hiánypótlás után a hatástanulmány tartalmazza a létesítmény megvalósítása, működtetése, felhagyása és az esetleges rendkívüli események okozta környezetterheléseket valamennyi védett környezeti elem vonatkozásában.

A hatóság az ügyben hatáskörrel bíró szakhatóságok bevonása mellett – kibocsátó félként – a Szlovák Köztársasággal mint hatásviselő féllel történő konzultáció kezdeményezése iránt is intézkedett.

A szakhatóságok egyöntetűen azt állapították meg, hogy a tervezett tevékenységgel kapcsolatos kizáró ok a hatásvizsgálati eljárás során sem merült fel.

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Nyugat-dunántúli Regionális Intézete 4129-3/2007. számon, a Győr-Moson-Sopron Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény-és Talajvédelmi Igazgatóság a 17.2/4235-3/2007. számon, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Soproni Iroda a 410/0913/05/2007. számon, a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 45-22/2007. számon, a Veszprémi Bányakapitányság a VBK/544/3/2007. számon, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Győri Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság a Gy-01912-1/2007. számon adta meg szakhatósági hozzájárulását.

A hozzájárulások az egységes környezethasználati engedélyezés során érvényesítendő feltételeket nem tartalmazták, illetve az összevont eljárás második szakaszában benyújtandó dokumentáció tartalmi követelményeivel kapcsolatban sem tettek előírást.

Az egységes környezethasználati engedélyezés során érvényesítendő feltételeket a Nyugat-dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal Állami Főépítész a 334-3/2007. számú – a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996: XXI. tv. 23. § (4) bekezdésére alapozott –

szakhatósági hozzájárulásában tett a 2003: XXVI. törvénnyel elfogadott Országos Területrendezési Tervvel való összhang tekintetében, míg Gönyű Község Jegyzője kiemelt építésügyi hatósági hatáskörében a 49-36/2007. számú hozzájárulásában a területre vonatkozó szabályozási tervnek való megfelelést írta elő.

A hatóság és a Kft. a nemzetközi hatásvizsgálati eljárásban – a hatástanulmány rendelkezésre bocsátása mellett – a Szlovák Fél részére több ízben adott információt és adatokat, majd 2007. szeptember 6-án sor került a R.14. § (3)-(4) bekezdései szerinti konzultációra.

A konzultációt követően a Szlovák Fél írásos összefoglaló észrevétele 2007. december 18-án érkezett meg a hatósághoz.

A Szlovák Fél észrevétele elsősorban arra irányult, hogy levegőtisztaság-védelmi szempontból az elérhető legjobb technikának való megfelelést indokolt a továbbiakban is vizsgálni, illetve értékelni.

A Szlovák Fél azt is javasolta, hogy a Szlovák Köztársaság területén lévő települések levegőminőségének védelmére az erőmű kémény magassága legalább 92 méter legyen.

A hatóság a fenti eljárási cselekmények mellett 2007. augusztus 23-án, 10 órai kezdettel a R. 9. § (1) bekezdésének előírása szerint Gönyű település területén közmeghallgatást tartott.

A közmeghallgatásról készített jegyzőkönyv tanúsága szerint a Kft., illetve a létesítmény tervezője több kérdésre válaszolt, a nyilvánosság részéről előadott –lényegében a 2006. augusztus 6-i környezetvédelmi szervezetek tiltakozása alkalmával felvetett kérdésekkel megegyező – az erőmű negatív környezeti hatásaira vonatkozó észrevételek a levegő terhelésére és az erőmű határfokára vonatkoztak.

A Kft. az egyes észrevételekkel kapcsolatban az alábbiakat közölte:

1. A fejlesztés energiapolitikai és környezetvédelmi szempontból megalapozatlan, a beruházó előzetesen nem vizsgált (mutatott be) alternatív lehetőségeket, illetve azokat külön kérésre sem ismertette a zöld szervezetek képviselőivel

Az E.ON Erőművek Kft. válasza:

A magyar energiapiacnak szüksége van beruházásokra a modern, versenyképes, megbízható és környezetbarát energiatermelés megvalósításához. A szélenergia és egyéb megújuló energiaforrások önmagukban nem elegendőek a piaci igények kielégítéséhez. A villamos energia rendszernek szüksége van egy gyorsan megépülő, korszerű és rugalmasan üzemeltethető erőműre (ez utóbbi a szél- és kapcsoltan termelő erőművek további terjedésének is feltétele, mivel ezek nem képesek követni a villamos fogyasztási igények napi alakulását és drága import kiegyenlítő energia vételezésére kényszerítik a rendszert.

A Gönyűi Erőmű saját kockázatra, állami támogatás nélkül létesül és szabad piacra versenyképes áron fog villamos energiát termelni, összhangban mind az EU mind a magyar kormány törekvéseivel (ez lesz az első ilyen és ezért nagyon várt erőmű hazánkban).

A beruházás növeli az energiaellátás biztonságát és csökkenti a villamos energia importfüggőséget, mind regionálisan, mind országosan (jelenleg ez az első számú energiapolitikai cél, lásd 1. sz. melléklet).

Az erőmű környezetbarát tüzelőanyagot használ és az elérhető legjobb határfokkal termeli a villamos energiát, a környezetvédelmi határértékeknél messze kisebb a szennyezőanyag kibocsátása, a környezetét a lehető legkisebb mértékben terheli.

Mindezek alapján biztosan állítjuk, hogy a Gönyűi Erőmű létesítése mind energiapolitikai mind környezetvédelmi szempontból alaposan alátámasztott. Az illetékes hatóságok visszajelzései is megerősítik ezt a meggyőződést.

A Magyar Energia Hivatal kiadta 2006. október 13. dátummal a Tüzelőanyag választási engedélyt a földgázfelhasználáshoz.

- A fentiek figyelembevételével a Magyar Energia Hivatal az erőmű megvalósításához 2006. szeptember 6. dátummal kiadta a Létesítési Engedélyt.

Az EON a magyar jogszabályok (mely jogszabályokat a Magyar Parlament a nemzetközi egyezmények alapján hozza – pl. a 314/2005 Kormányrendelet nevesítve hivatkozik az Espoo egyezményre, de az Aarhusi egyezményt is figyelembe veszi) legmesszemenőbb betartása mellett végzi az erőmű létesítésének előkészítését, majd kivitelezését. Mindezt úgy, hogy 2003 decembere óta a Gönyüi önkormányzati képviselőtestülettel folyamatosan egyezett.

Tekintve a beruházás saját kockázatra történő megvalósítását is, EON természetesen sok alternatívát megvizsgált:

- meghatározta az erőmű teljesítményét úgy, hogy az a magyar villamos energia rendszerbe jól illeszkedjen (a maximális erőmű nagyság nem lehet nagyobb a csúcsigény 10%-ánál),
- egy bonyolult pontrendszer szerint több lehetséges telephely vizsgálata és kiértékelése történt meg előzetesen,
- a vizsgálatok eredményeként két telephelyet megvásárolt,
 - telephelyenként megvizsgálta többféle tüzelőanyag alkalmazásának lehetőségét (szén vagy gáztüzelés),
- mivel a kapcsolt energiatermelést az E.ON preferálja, így megvizsgálta és tárgyalásokat folytatott kapcsoltan termelt hőenergia hasznosításának lehetőségéről, • majd részletesen megvizsgálta a telephely egyéb adottságait (pl.: árvízvédelmi lehetőségek, hűtővíz vételezés módozatai és azok élővilágra, természeti környezetre gyakorolt hatásai, stb.)

Ezek az előzetes befektetői vizsgálatok cégstratégiai és gazdaságossági döntés-előkészítések. A gazdasági, környezeti és társadalmi szempontokat is figyelembe vevő belső egyeztetések után az E.ON párbeszédet folytatott a lehetséges telephelyek önkormányzataival. Ehhez hozzátartozott az engedélyeztetési hivatalokkal való kapcsolat felvétele is. Tehát a lakosság a lehető legkorábbi szakaszban került bevonásra.

A befektetői irány meghatározását követően viszont a konkrét szakmai kérdések eldöntése a gönyüi képviselőtestület és az érintett hatóságok, állami szervek folyamatos tájékoztatásával, bevonásával történt.

A „versenyben maradt” vizsgálati eredmények bemutatására és megvitatására saját elhatározásból fórumokat szerveztünk, jelenleg pedig folyik egy társadalmi kerekasztal létrehozása, melyen lehetőség lesz az ezután felmerülő kérdések és alternatívák megvitatására.

2. A fejlesztés nem illeszkedik a település hatályos rendezési tervéhez (a környezeti hatástanulmány kapcsolódó része – 2.4.2. – csak egy általános leírás a területről);

Az E.ON Erőművek Kft. válasza:

A rendezési terv módosítása egy jogszabályok által meghatározott eljárás, amely hosszabb ideje folyik.

Az erőművi telephelyet is figyelembe vevő település rendezési koncepciót (vitaanyag) – 21 szakhatóság véleményezési eljárása után – az Önkormányzat képviselőtestülete nyilvános ülésen jóváhagyott. Ennek alapján készült el a részletes szabályozási terv, amelynek jóváhagyási eljárása folyamatban van.

3. A fejlesztés – méreténél fogva (830 MV~ – nem tekinthető decentralizáltnak;

Az E.ON Erőművek Kft. válasza:

A kisméretű (decentralizáltnak is nevezhető) és nagyméretű erőmű létesíthetősége nem egy adott beruházó önkényes döntésének a kérdése, hanem az ország (a lakosság, a fogyasztók) igényeiből, a hő- és villamos-energia piacok együttes meglétéből, valamint az állami szabályozásokból adódó nagyon komplex rendszer eredménye.

A kapcsolt energiatermelés részarányának növelése támogatandó cél, de jelen technológiai állás szerint minden országban egyaránt szükség van kisebb kapcsolt és nagyobb kondenzációs erőművekre is.

Egyes értelmezések szerint csak a 100 kW alatti mikro-erőműveket tekintik decentralizált villamosenergia-termelő egységeknek.

Ahhoz, hogy 400 MW vagy főleg 830 MW-ot kiváltjunk 4 000(!) vagy 8 300(!) db ilyen kisebb erőművet kellene létesítenünk a régióban. Ez nem egy reális alternatíva.

A leendő Gönyüi Erőmű más értelmezés szerint viszont decentralizálnak tekinthető, hiszen a régióban nincs jelentős villamosenergia-termelő kapacitás, a felhasznált villamos energia közel 70%-a a régió kívülről érkezik.

Az erőmű létesítésével az ország energia termelése decentralizáltabbá, egyenletesebb eloszlásúvá válik, amely így csökkenti a villamos energiaszállítási veszteségeket is.

4. Kapcsolt hő-hasznosítás híján a megtermelt energia 45%-a elvész;

Az E.ON Erőművek Kft. válasza:

Az erőmű a ma elérhető legmagasabb villamosenergia-termelési hatásokkal – nettó 58% - létesül.

Az erőmű által nem hasznosított hőmennyiség további hasznosítása nem lehetséges, hiszen az erőmű által kibocsátott 8 – 25°C hőmérsékletű „melegvíz” nem alkalmas sem fűtésre, sem ipari üzemek hőellátására.

A létesülő erőmű alapvető célja nem a hőtermelés, hanem az ország és az EON villamos fogyasztóinak minél jobb hatásfokú kielégítése.

Ezzel szemben a kapcsolt energiatermelés célja a hőigények minél magasabb hatékonysággal történő kielégítése.

Ez két teljesen különböző folyamat, más-más feltételrendszerrel, egyik a másikat nem helyettesíti, a jelenlegi technológiai fejlettségi szint mellett mindkettőre szükség van.

- Magyarországon 2006-ban az elmúlt évek komoly támogatása ellenére is csak 3 100 GWh villamos energiát termeltek kapcsoltan a decentralizált erőművek, miközben az összes erőművi értékesítés 24 300 GWh volt.
- Magyarországon a koncentrált hőigényeket kielégítő távhőrendszerek ellátására már kiépültek a kapcsoltan termelő erőművek (mint például Győrben is), ezért ezen a téren a növekedési lehetőségek nagyon korlátozottak. Magyarország már ezzel az aránnyal is 4. legmagasabb a kapcsolt energia arányt érte el az EU-ban
- A kapcsolt hőtermelés új helyszínen történő hasznosításához megfelelő közüzemi infrastruktúra kiépítésére lenne szükség, ami rendkívül magas, a majdani fogyasztókat terhelő költségekkel járna. Erre a piacon semmilyen kereslet nem mutatkozik.
- A relatív magas kapcsolt energiatermelési arány még mindig azt jelenti, hogy az országos villamos energia termelés 87%-át nem lehet decentralizált, kapcsolt módon megvalósítani, így ennek a 87%-nak a megtermelése, a létesülő Gönyüi Erőműnél lényegesen rosszabb – 35%-os hatásokkal, azaz átlagosan 65% veszteséggel történik jelenleg.

A létesülő erőmű egyik célja ezért ezen piaci szegmensen belül az átlagos hatásfok javítása és a rosszabb hatásfokú erőművek kiváltása, azáltal, hogy az elérhető legjobb, legmodernebb technológiát alkalmazzuk, mely villamos hatásfoka eléri a nettó 58%-ot.

Összehasonlításként: a magyar erőművek átlagos villamos hatásfoka 35% és a decentralizált energiatermelésben használt gázmotoroké pedig 35-42%. Azok esetében ez 65-58% energiaveszteséget jelent.

Ahol van hőigény, ott a kapcsolt energiatermelésben és ilyen erőművek fejlesztésekben az EON élen jár. számos gázmotoros létesítménye és két nagyobb kombinált ciklusú erőműve van, melyek igen magas összhatásfokkal (villamos- és hőtermelési hatásfok összege) üzemelnek (Nyíregyházi Kombinált Ciklusú Erőmű évi kb. 80% átlag).

5. Nehezen modellezhető, megbecsülhető a Duna meder megváltoztatott keresztmetszetének, a kivett és 7°C-al melegebben visszaengedett víznek a várható hatása a védettség alatt álló fajokra és élőhelyre;

Az E.ON Erőművek Kft. válasza:

A felmérések és kutatási eredmények alapján jól modellezhető a Duna-víz hőmérséklet-

változása és ezáltal jól becsülhető a hűtővíz hatása a vízi élővilágra – és így a védettség alatt álló fajokra és élőhelyekre.

Ezek alapján megállapítható, hogy az erőmű létesítése nem jár negatív hatással sem a védettség alatt álló fajokra és sem az élőhelyekre.

Egyébként pedig kijelenthető, hogy az erőműnek a Duna fő sodrára nincs hatása. A hűtővíz visszabocsátás hatása csak egy szűk part menti sávra korlátozódik. Ebben az érintett szűk part menti sávban még szélsőséges viszonyok mellett sem haladja meg a víz hőmérséklet növekedés az ökológiai szempontból tolerálható értéket.

Az erőmű által a Dunába visszavezetett felmelegedett hűtővíz hatására, a befogadóban kialakuló víz hőmérséklet emelkedés, a folyamat fizikai modellezésével (áramlás és hőtranszport) jól előre jelezhető és számítható.

A modellezés szélsőséges, az augusztusi kisvíz esetén előálló, mértékadón kedvezőtlen hidrológiai helyzetre történt. A hőmérsékleti viszonyokkal kapcsolatos megállapítások, mindig a jobb part mentén kialakuló, maximális víz hőmérsékletekre vonatkoznak. (A csóvában ennél mindenütt alacsonyabb víz hőmérséklet alakul ki, továbbá a csóva a Duna teljes keresztmetszetének csak egy kis, part menti részét foglalja el, a fő sodrot nem érinti.) Összességében tehát az erőmű hatására a Dunában kialakuló víz hőmérséklet változása, felülről becsülve került meghatározásra.

A meder keresztmetszet változásának (kotrásának) eredményeként, jelenleg az év nagy részében szárazra került mellékág újból vízzel átjárhatóvá válik. Mindez – a természetvédelmi érdekek figyelembevételével – úgy kerül kialakításra, hogy a vízi élővilág életfeltételei javuljanak.

A folyóénál magasabb hőfokú hűtővíz vízi élővilágra gyakorolt hatásának becslése érdekében az érintett Duna-szakaszon – beleértve a gönyői mellékágat és az ERÉBE szigeteket is -, a Víz Keretirányelvnek megfelelő biológiai felmérés történt. Ennek során, a tervezett erőműtől Koppánymonostorig terjedő Duna-szakaszon bakteriológiai, fitoplankton, élőbevonat, zooplankton, makrozoobentosz és halfaunisztikai vizsgálatok történtek. Ezen helyszíni vizsgálatok és a hazai Duna-szakaszon két évtizede működő (tervezettnél egy nagyságrenddel nagyobb melegvíz terhelést jelentő) Paksi Atomerőmű biológiai monitorfingja során nyert évtizedes tapasztalatok együttes figyelembe vételével történt a vízi élővilággal kapcsolatos várható hatások előrejelzése. Egyúttal meghatározásra került a tervezett erőmű biológiai monitoring terve, mely rendszeres, Víz Keretirányelvnek megfelelő helyszíni felméréseket tartalmaz az erőmű hatásának ellenőrzése érdekében.

A beruházó mind a kivitelezés, mind a működés ideje alatt is nyomon követhető, ellenőrzött folyamatokat vár el, olyan független társadalmi ellenőrző testület segítségével, amely objektív módon felügyeli ezeket a folyamatokat is.

6. Nem ismertett, hogy a piaci alapon fejlesztett erőmű hogyan illeszkedik Magyarország kapcsolódó stratégia terveihez, ezen belül nem derül ki, hogy milyen, a környezetre károsabb erőműveket vált ki.

Az E.ON Erőművek Kft. válasza:

Egy új erőmű illeszkedését a magyar energia stratégiához a Magyar Energia Hivatal hivatott felügyelni. Erre az engedély kérelmek elbírálásánál van módja.

A Hivatal hozzájárult az erőmű földgázfelhasználásához (2006. október) és megadta az erőmű létesítési engedélyét is (2006. szeptember).

Ezen túlmenően megállapítható, hogy az erőmű létesítés a MAVIR szerint is illeszkedik a stratégiai tervekhez, hiszen a MAVIR által közreadott „A villamosenergia-rendszer rövid- és hosszú távú forrásoldali kapacitás terve” című kapacitástervében (1. sz. melléklet) nevesítve szerepelteti a Gönyői Erőművet, melynek megvalósulására a magyar rendszerirányító melynek feladata a magyar villamos-energia működőképességének, egyensúlyának fenntartása – számít.

A Magyar Energia Hivatal és a MAVIR álláspontja alapján nem indokolt azt állítani, hogy az erőmű létesítése nem illeszkedik a stratégiai tervekhez.

A Gönyüi Erőműhöz hasonló létesítmények megépülését stratégiai szempontból elkerülhetetlennek, sőt egyenesen támogatandónak tartják a hazai szakemberek, mint ahogy ezt az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület állásfoglalása is mutatja (2. sz. melléklet).

EON a nyílt piaci verseny szereplője, és ez a verseny fogja eldönteni, hogy a saját kockázatra megvalósított beruházást, befektetést követően pontosan hogyan tudjuk üzemeltetni az erőművet. Ezzel párhuzamosan pedig mely korszerűtlen és gazdaságtalan energiatermelőt szorítunk ki a piacról. Természetesen nem nehéz megjósolni, hogy versenytársaink közül a legrosszabb (33%) hatásfokkal üzemelő, szintén drága földgázt használó erőművek nem fogják bírni a versenyt.

A gönyüi erőmű létesítése úgy is illeszkedik a magyarországi stratégiai tervekhez, hogy segíti a stabil villamosenergia-rendszer fenntartását és versenyt hoz létre az erőművek között. Ennek eredménye lehet a jobb szolgáltatás és a versenyképes ár is. Az erőmű saját kockázatra, állami (adófizetői) pénz és támogatás nélkül létesül. Ez teljes mértékben illeszkedik a piaci alapon elképzelt villamosenergia-ipar kialakításának stratégiájába.

Törzsök Gyula gönyüi lakos az erőmű környezeti hatásaival kapcsolatos – tárgyalás után tett, de igazolási kérelem miatt befogadott – észrevételei az alábbiak voltak:

1. A makróökológiai hatásokat hasonló fejlesztések mutatóival összehasonlítva hiányolom (pl.: energiatermelő üzemek CO₂ emissziójának összehasonlítása, a létesítendő üzem környezetterhelés-energiatermelés mutatóinak elhelyezése más energiatermelő üzemek viszonylatában).
2. A környezeti hatásokat nem a változás dinamikájában elemzi, hanem a jelen „pillanatfelvétele” képezi a megállapítások alapját. Ennek különösen nagy jelentősége van az éghajlatváltozás szempontjából, hiszen az éghajlat valamennyi eleme hat az üzem emissziójának környezetterhelési értékeire (nagy hozamú nyári esők, szélsőséges hőmérséklet okozta szélirány és erősségének gyakori változása, stb.).
3. A környezeti hatások rendszerét, elvárásait az országos-a regionális- és a települési rendezési terv szabályozza. A projekt létrehozása érdekében szükséges (és már részben végrehajtott) rendezési terv módosításokról, azok ütemezési elvárásairól nem esik szó.
4. 2004-ben, mikor a Gönyüi Önkormányzat megismerte az erőmű létesítés elvárásait, már ismertek voltak főbb adataiban az egyéb környezetterhelés, és emisszió szempontjából figyelembe veendő várható fejlesztések (biodízel-, bioetanol üzemek, acélmegmunkáló tevékenység, stb.). Ezek együtthatásairól, egymásra épülő terheléseiről, az energiakoordináció elvárásairól nem esik említés.
5. A környezeti hatásokat átlagos értékekre elemzi a tanulmány, nem dolgozta ki (egy-egy havária helyzetek kivételével) az átlagtól eltérő esetleges tartós állapotokat.
6. Gönyü község önkormányzata, mikor 2004-ben először mondott igent az erőmű létesítésére, egy ökológiai, és ezzel összefüggő ökonómiai mérleget készített. Erről az elemzésről egy szó sem esik, így a „Sárosokat” és az egész falut levédő töltésről a fejlesztés kapcsán megnövelhető természetvédelmi övezeti védőzónákról, stb. A véderő létesítésénél a tanulmány nem foglalkozik annak összetételével, hatásaival, és azzal az elvárással, hogy a véderőnek már az első blokk megindításakor „hatnia” kell. Ez csak

azonnali telepítéssel oldható meg, viszonylag nagyobb, helyben honos fajok ültetésével.

7. Hiányolom a Duna medersüllyedés felszíni, és talajvizekre gyakorolt hatásait, és nincs említve a még érvényes rendezési tervben is szereplő tó, annak lehetősége, szükségessége, vagy elutasítása.
8. 0.1.4.: a lakóterületi távolság 6-700 m-ben van rögzítve (szemben a későbbi 500 m-rel), semmilyen elemzés, összehasonlítás e mérték megállapításával kapcsolatban nincs. Nehéz elképzelni, hogy – bár kétségtelenül modern – az ország egyik legnagyobb energiatermelő üzeme csupán a jogszabály szerinti minimum védőtávot igényelné lakóterület szempontjából.
9. 02.1.3.: Árvízvédelemnél csak feltöltésről van szó, az ökológiai, és ökonómiai mérleg részét képezi, „postakocsi fogadóig” nyúló, árvízvédelmi hatóság által is elvárt töltéspítésről nem esik szó.
10. 02.1.5.: Zajkibocsátásnál a növekvő forgalmi zaj kikötői alkalmi zajterhelés, és az erőmű zajának együttes elemzése hiányzik.
- 11.02.1.6.:A részben a védőterületre eső vízparti, és dunai területek nagy jelentőségű madárvonulási gyülekező, pihenő helyek. Ennek elemzéséről, környezeti elvárásairól nem találtam említést.
- 12.02.2.1-Lábra nem foglalkozik a Duna-parti függőleges jellemző szélmozgásokkal, az egyre gyakoribb nyári nagy hozamú esőkkel. Ezek hatásai nem sorolhatók és elemezhetők havária szituációként, hiszen mindennaposak.
- 13.02.2.6.: Hal ivóhelyekre, élőhelyre, és a vízben pihenő vonuló madarakra gyakorolt hatásokat részletesebben ki kell dolgozni.
14. 02.2.6.1.: Az Erebe-szigetek csúcsánál a „meleg víz” beáramlás csak magas vízállásnál lehetséges, az ábra megtévesztő.
15. 02.04.: A haváriák hatását részletesebben kellene elemezni, a nagy hozamú záporok, a terrorizmus okozta veszélyhelyzetek, azok elleni védekezés nincsen megemlítve sem.
16. A tanulmány 33. oldalán a 04 pont alatt a projekt előkészítés meghatározó lépéseiről nincs említés. 2003 decemberétől 2006 decemberéig három falugyűlést szervezett az önkormányzat az erőmű ismertetésére, elfogadtatására, megrendelte, és elkészíttette az országos, regionális, és települési rendezési terv módosításokat. Szakmai utat szervezett egy gönyűihez hasonló erőmű megtekintésére Bécsbe. Határozatot hozott 2006. szeptember 27-én az erőmű, és két másik üzem letelepedési feltételeinek biztosítására. A létesítmény határvízi fekvése a Mosom-Duna-torkolat építése a SZAP-Gönyű hajózási út rekonstrukció, és az árvízvédelem érdekeinek, az elvi vízjogi engedély elvárásainak összehangolása, együttes tervezése 2 éves előkészítő munkát jelentett, melyek teljes

dokumentációja rendelkezésre áll. A tanulmány 2006 decemberétől indítja az önkormányzati és lakossági szervezést, holott akkor csak a projekt nyilvánosságra hozatala történt.

17. A tanulmány 44-45. oldalán a K-i oldali lakóhelyi illeszkedésről nem esik szó.
18. A 82. oldal 4.1.3. szakaszában az árvízvédelmi töltést meg kellett volna említeni.
19. A 99. oldalon a szélviszonyok elemzésénél a Duna-parti jellemző függőleges szélmozgások nincsenek megemlítve, ezek füst-gáz eloszlást befolyásoló hatásáról sem szól a tanulmány.
20. A 108. oldalon szemben a korábban leírtakkal, már csak 500 m-es védőtávolságról van szó.
21. Az értékelendő időszak a 112. oldalon nem tartalmazza a természeti, klimatikus, és emberi fejlesztések okozta változások dinamikáját, csupán homogén intervallumot jelöl meg.
22. A 176. oldal 06.6.1. részében tévesen alkalmi pihenőhelyként szerepel a projekt környéke. Ténylegesen rendszeres, több évtizede működő vonulási gyülekezőhelyről van szó. Az itt fészkelő fekete gólya, holló, réti sas több mint említést érdemel az erőmű környékének környezeti hatáselemzésében, e fajok nincsenek megemlítve.

Összességében a tanulmány a gyűjtött adatokat jól dolgozza fel, a fentiekben leírt hiányosságok elemzésekkel, számításokkal, az összefüggések komplexebb értékelésével realisabb képet és elvárás rendszert adna a mindenképpen szükséges erőmű megvalósításához.

A Kft. az észrevételekre reagálva az 1. pont szerinti makroökonómiai hatásokat értékelve diagramokon mutatta be a nagyteljesítményű erőművek 2006. évi CO₂ kibocsátását, az egyéb légszennyezőanyag kibocsátását, továbbá az SO₂, NO_x, CO és CO₂ kibocsátás tekintetében összehasonlítást végzett az általa tervezett és a magyarországi nagy erőművek átlagos kibocsátása között.

Az összehasonlítás szerint a Gyönyűn tervezett erőmű kibocsátásai lényeges kedvezőbbek, melyet a Kft. a magas, 58 %-os hatásfoknak tulajdonít, szemben az átlagos 36,1 %-os hatásfokkal.

Az egyéb észrevételekre a Kft. az alábbiak szerint nyilatkozott:

Az éghajlatváltozás, az átlagos és a szélsőséges meteorológiai állapotok vizsgálatának tekintetében (2., 5., 12., 19., 21.):

A klímaváltozás a Föld klímájának, éghajlatának globális, vagy helyi változását jelenti. Klímaváltozás történhet a Földön végbemenő természetes folyamatok következményeként, a bolygót érő külső hatások eredményeképpen, vagy emberi tevékenység folytán.

Az éghajlat modellezésénél a legnagyobb problémát az emberi befolyás és a természetes folyamatok által előidézett változások hatásának elkülönítése okozza. az emberi tényező által előidézett változások szükségképpen növelik a természetes ingadozások mértékét, amelyek bizonyos fokig „elfedik” az emberi beavatkozást. A globális éghajlati rendszer (légkör, óceán, szárazföld, krioszféra, bióta) dinamikus modellezésére többféle modell létezik, de általánosan elfogadott, megbízható modell még nincs.

A hatástanulmány légköri terjedésszámításának bemenő adatait az Országos Meteorológiai Szolgálat Éghajlati Osztálya szolgáltatta az 1998-2005-ös időszak konkrét mérési adatai alapján. A terjedésszámítás során vizsgálatokat végeztünk nem csak az átlagos, hanem a szélsőséges, sabilis ill. labilis – függőleges irányú sebesség összetevőket is vizsgáló - meteorológiai állapotok esetére is.

Duna és Mosoni-Duna vízminősége időbeli változásának elemzése érdekében, részletes vízminőségi trend vizsgálatokat és statisztikai elemzést végeztünk a felvízi és alvízi törzshálózati szelvényekre, 1996-2005 időszakra.

A Duna vízhőmérsékleti és vízhozambeli (klimatikus változásokat is magába foglaló)

változásainak statisztikáját elvégeztük az elmúlt 20 évre. Ez alapján határoztuk meg a szélsőségesen mértékadó helyzeteket a Duna hőterhelésének számításaihoz.

A rendezési tervek módosítási folyamatai kapcsán (3., 7., 17.):

A rendezési terv módosítása egy jogszabályok által meghatározott eljárás, amely hosszabb ideje folyik.

Az erőművi telephelyet is figyelembe vevő település rendezési koncepciót (vitaanyag) – 21 szakhatóság véleményezési eljárása után – az Önkormányzat képviselőtestülete nyilvános ülésen jóváhagyta. Ennek alapján készült el a részletes szabályozási terv, amelynek jóváhagyási eljárása folyamatban van.

Egyéb tevékenységekkel való együtt hatások és terhelések (pl. zaj) kérdésében (4., 10.):

A Gönyű Erőmű környezetvédelmi engedélyeztetésének első, előzetes vizsgálati fázisa, 2007. január 25-én zárult le az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (EDU-KTVF) határozatával.

Az erőmű környezetvédelmi engedélyezésének második, hatásvizsgálati fázisa 2007. június 19-én, a hatástanulmány beadása után kezdődött el.

Eddig az időpontig a EDU-KTVF Gönyű térségében hatásvizsgálatra ill. egységes környezethasználati engedélyeztetésre kötelezett tevékenységgel kapcsolatosan csak a SEKAB Bioenergia Magyarország Zrt. bioetanol gyártó üzem és biomassza tüzelésű erőműve kapcsán adott ki hatósági állásfoglalást ill. engedélyt (2007. május 2-án H1941-20/2007 iktatószámon kapott egységes környezethasználati engedélyt).

A TEMPORA BIOENERGIA Zrt. által a Győr-Gönyű kikötő területére tervezett biodízel üzem engedélyeztetése kapcsán a EDU-KTVF első határozata 2007. július 11-én H-5742-23/2007. iktatószámon született meg.

A fentiek figyelembevételével az Erőmű környezeti hatásvizsgálata során vizsgáltuk a SEKAB bioetanol üzemével esetlegesen összeadódó hatásokat, de mivel az erőmű kívül esik a bioetanol üzem legnagyobb (levegőminőségi) 1050 m-es hatásterületén is, így ilyen számottevő együttes hatás nem jelentkezik.

A tanulmány készítésekor a TEMPORA biodízel üzemének konkrét adatai nem álltak rendelkezésünkre, de figyelembe vettük a kikötő területén esetlegesen megvalósuló ipari tevékenységet a zajszámítások során.

A környezetvédelmi engedélyezés harmadik, egységes környezethasználati fázisában EDU-KTVF-vel egyeztetett módon fogjuk figyelembe venni az Erőmű környezetében tervezett egyéb tevékenységek hatásait.

A védőerdősáv vonatkozásában (6.):

Védőerdő koncepció terve szerepelt a hatástanulmányban. Erdőtelepítésre külön terv készül, ezzel kapcsolatban a hatástanulmány benyújtása óta eltelt időszakban, több egyeztetés is lezajlott. A terv a lakossági igények figyelembe vételével jelenleg kidolgozás alatt áll.

A medersüllyedés kérdésére (7.):

A medersüllyedésre nincs hatással az erőmű. Ezért ilyen hatás vizsgálata a hatástanulmánynak nem tárgya. A medersüllyedésnek azonban, van hatása az erőműre, ezt a vízkivételi műtárgy tervezésénél figyelembe vételre kerül.

A levegővédelmi védőtávolság tekintetében (8., 20.):

A magas (60 m-es) pontforrásnak, a meleg füstgáz felhajtó erejének és az alacsony emisszióknak köszönhetően, minden lég- és üzemállapotban teljesülnek az egészségügyi határértékek az erőmű közvetlen közelében is. A hatástanulmányban nincs ellentmondás a védőövezet vonatkozásában. A szövegben szereplő 600-700 m a jelenleg álló lakóépületektől számított távolságra vonatkozik. A tervező által javasolt 500-m-es levegővédelmi védőtávolság semmilyen lakóterület nem érint, azon belül lakóépület nem található, így nem jelent korlátozást a jövőbeni lakóépületekre nézve sem.

Az árvízvédelmi töltés vonatkozásában (9., 18):

Az erőművi terület árvízvédelmi megoldásának együttes környezetvédelmi és vízjogi

engedélyeztetése külön eljárás keretében zajlott le. Az ehhez elkészült dokumentáció „A Gönyű térségi komplex vízgazdálkodási fejlesztés” címmel került regisztrálásra. A vízjogi engedélyt megkaptuk, jelenleg a kivitelezési munkák az abban foglaltak szerint folyamatban vannak. (A vízjogi engedélyt megelőző környezetvédelmi határozat: iktatószám: H-7298-22/2007; 2007. július 19.)

A madár- és halvédelem tekintetében (11., 13., 22.):

A felmérések és kutatási eredmények alapján jól modellezhető a Duna-víz hőmérséklet-változása és ez által jól becsülhető a hűtővíz hatása a vízi élővilágra – és így a védettség alatt álló fajokra és élőhelyekre. Ezek alapján megállapítható volt, hogy az erőmű létesítése nem jár negatív hatással sem a védettség alatt álló fajokra és sem az élőhelyekre.

A folyóénál magasabb hőfokú hűtővíz vízi élővilágra gyakorolt hatásának becslése érdekében az érintett Duna-szakaszon – beleértve a gönyűi mellékágat és az ERÉBE szigeteket is -, a Víz Keretirányelvnek megfelelő biológiai felmérés történt. Ennek során, a tervezett erőműtől Koppánymonostorig terjedő Duna-szakaszon bakteriológiai, fitoplankton, élőbevonat, zooplankton, makrozoobentosz és halfaunisztikai vizsgálatok történtek. Ezen helyszíni vizsgálatok és a hazai Duna-szakaszon két évtizede működő (tervezettnél egy nagyságrenddel nagyobb melegvíz terhelést jelentő) Paksi Atomerőmű biológiai monitorfingja során nyert évtizedes tapasztalatok együttes figyelembe vételével történt a vízi élővilággal kapcsolatos várható hatások előrejelzése. Egyúttal meghatározásra került a tervezett erőmű biológiai monitoring terve, mely rendszeres, Víz Keretirányelvnek megfelelő helyszíni felméréseket tartalmaz az erőmű hatásának ellenőrzése érdekében.

Összességében az erőmű vízkivételt is biztosító, mellékág rehabilitációs kotrásához kapcsolódó, új vízi élőhelyek kialakítása javítja a vízimadarak és a vízi élőlények életfeltételeit, táplálkozási lehetőségeit. A hét fokkal melegebb visszavezetett hűtővíz a hideg időszakban, a bevezetés környezetében mindenképpen javítja a vízimadarak táplálkozási lehetőségét (míg a hűtővíz a keveredés következtében néhány száz méter után egyébként is elveszti a hatását), és ezzel a közvetett hatásterületen előforduló jelölő fajok életfeltételei javulhatnak.

2007 nyár végétől 2008 nyár elejéig tartó részletes madármegfigyelés folyamatban van. A terület-előkészítési munkák, ennek kontrollja mellett történnek.

Az Erebe-szigetekkel kapcsolatos kérdésre (14.):

A hatástanulmányban két változat került vizsgálatra. Az egyik a jelenlegi helyzet, amikor kisvíz esetén nem megy be a víz az Erebe mellékágba. A másik, amikor a már megtervezett, engedélyezett, de nem megvalósult Erebe mellékág rehabilitációs kotrás mégis megtörténik. Ez utóbbi esetet mutatja az említett ábra.

Haváriák és terrorizmus kérdésére (15.):

A hatástanulmány vonatkozó (6.9. Haváriák, az esetlegesen környezetterhelést okozó balesetek, meghibásodások lehetőségei, az hatásai) fejezete megfelelő súllyal vizsgálja a rosszindulatú emberi cselekvés elleni védelem és az elemi csapások kérdését.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 18/2006. (I. 26.) Korm. rendelet szerint a tárolt tüzelőolaj nagy mennyisége alapján a Gönyűi Kombinált Ciklusú Erőmű veszélyes üzemnek minősül. A veszélyes létesítmény csak az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság engedélye alapján létesíthető, illetve üzemeltethető. Az engedély iránti kérelemhez biztonsági jelentést készítettünk, amely az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság felé beadásra került. A hatósági eljárás jelenleg folyamatban van.

A projekt-előkészítéssel kapcsolatos észrevételhez (16.):

Törzsök úr levelében tett megjegyzése jogos. Valóban, az ő polgármesterségének időszakára tehető a projekt-előkészítés alapozó szakasza. Az ő alapos, körültekintő tevékenységének is köszönhető, hogy az Önkormányzat és a nagyközség lakói elfogadták az erőművi létesítmény tervét. Egyebek mellett már a korai fázisban szakmai utat szervezett egy, a tervezett Gönyűi Erőműhöz hasonló erőmű megtekintésére Bécsbe. Az Önkormányzat megrendelte, és

elkészítette az országos, regionális, és települési rendezési terv módosítását.

Az Önkormányzat segítségével, a lakossági elfogadás érdekében 2003. decemberétől 2006. decemberéig három falugyűlés került megrendezésre, amelyeken a létesítmény részletei kerültek bemutatásra. Ezt követte a hatósági lakossági meghallgatás 2007. augusztus 23-án.

A hatóság az észrevételeket egyesével és összességében megvizsgálta.

Az észrevételek egy része nem a tevékenység környezeti hatásaival foglalkozik, ezért azokat a hatóság érdemben nem vette figyelembe.

Az észrevételeknek az erőműhöz kapcsolódó vizilétesítményekre, vizimunkákra vonatkozó része tekintetében a hatóság az alábbiakat állapította meg:

Duna medersüllyedés, és a talajvízre gyakorolt hatása

A Duna medersüllyedése Gönyü térségében két okra vezethető vissza:

1. A Duna felső szakaszán megépült erőművek után kevés görgetett hordalék érkezik a magyar Duna szakaszra.

2. A BNV Bösi vízerőmű alvízi mederkotrása érdekében elvégzett kotrások, amelyek az 1970-es évek óta 1,8m –es kisvízszint süllyedést okoztak Gönyü térségében.

1990-óta, a Duna főmederben gázlókotráción és rehabilitációs kotráción kívül tilos ipari kotrást végezni.

A tilalom óta a kisvízi medersüllyedés a fenti szakaszon megállt, sőt a felsőbb szakaszon történt szabályozás hatására mederátrendeződés folytán kismértékű mederemelkedés indult meg.

Az erőművel kapcsolatos kotrási munkák rehabilitációs kotrásnak minősülnek, a Duna egy eddigi nem élő ágának vízellátottságát és az árvízlevonulást is elősegítik. Jelen kotrásnak a medersüllyedésben semmilyen szerepe nincs, mivel eddig is és ezután is bukón keresztül jut a víz a mellékágba.

A Dunának talajvízre gyakorolt hatása, annak változásai főképpen a part menti területeken mintegy 300 m-es sávban érzékelhető. A Szigetközzel ellentétben a Dunai kavics hordalékkúp itt már elvékonyodott, mélyebben van felette az ősz Duna és a szél által létrehozott homokos, löszös agyagos fedőréteg alakult ki, amely csillapítja a hirtelen vízszintváltozásokból adódó talajvízszint változásokat.

Az erőmű hűtővizének bevezetése miatt a partmenti- korábban keresztgátakkal lezárt- ág megnyitása nem okoz rosszabb állapotot a jelenleginél sőt javít azon.

Árvízvédelem

A tervezett árvízvédelmi vonal kialakítása az erőmű területének bevédése céljából került megtervezésre, azonban a jelenlegi árvízvédelmi biztonságnál kedvezőbb állapotokat teremt a térségre nézve is.

Az eddigi nagyon korlátozott árvédelmi funkciót betöltő, fenntartatlan, rossz állapotú, rossz kiépítettségű III. rendű minősítésű gönyüi nyárigát fejlesztésre kerül 113,50 mBf szintre az erőmű területén, és annak védképessége, minősége is javításra kerül, valamint bekötik a meglévő töltésrendszerbe. A nyárigát rézsúja és vízzárósága is felújításra kerül ezen a szakaszon.

A beruházási területen kívül a nyárigát megmarad jelenlegi állapotában. A nyárigát kezelője, annak állapotáért Gönyü Község Önkormányzata a felelős.

Az erőmű területén elsőrendű árvédelmi töltésnek megfelelő méretű és minőségű (anyagminőség, tömörség) feltöltés épül, melynek „külső” részei megerősítésre kerülnek (5,0 m szélesség, MÁSZ + 1,2 m-nél magasabb kiépítés), és bekötik a kikötő felől már kiépített töltésbe. A területfeltöltés a jelenlegi helyzetnek megfelelő védképességet nem csökkenti, sőt tovább erősíti azt.

Az erőmű építésének nem tárgya és nem célja a teljes elsőrendű árvízvédelmi vonal kiépítése, az árvízvédelemben a mellékág rehabilitáció azonban lényegesen kedvezőbb állapotokat teremt.

A magasabb hőmérsékletű víz visszavezetése tekintetében a hatóság álláspontja a Kft. álláspontjával megegyező. E kérdés a vízjogi engedélyezési eljárás során a vizsgálandó tények, körülmények közé tartozik.

Az erőműhöz kapcsolódó vizilétesítményekre vonatkozóan a hatóságnál külön került lefolytatásra a R. 3-5§-ai szerinti előzetes vizsgálati eljárás, melynek során a fenti kérdéseket is vizsgálni kellett.

Az elérhető legjobb technika feltételeinek biztosítását, a tágabb környezet szennyező anyag terhelésének vizsgálatát és ezzel az optimális kéménymagasság meghatározását a hatóság is kiemelten fontosnak tartja, elvárásait az egységes környezethasználati engedélyezés során érvényesíteni fogja.

Az erőmű megvalósításnak és működésének a védett természeti értékekre vonatkozó hatásait vizsgálva a hatóság – figyelembe véve az ezzel kapcsolatos észrevételeket is – a következőket mérlegelte:

A mellékágot és a főágot pihenő- táplálkozó helyül használó vonuló, telelő vízimadarak állományadataira és azok érintettségére; továbbá a medermorfológiai és áramlási adatok alapján az egyes fajok számára alkalmas élőhelyek várható változására vonatkozóan az E.ON Erőművek Kft. kiegészítő szakértői dokumentációt nyújtott be.

A dokumentáció madártani része elsősorban az 1791-1708 fkm, Gönyű-Szob közötti folyószakaszon immáron 25 esztendeje folyó hosszú távú monitoring-vizsgálatok (FARAGÓ 1996, 2006) adatainak feldolgozására és a tervezett beruházással érintett Duna-szakaszon jelenleg is folyó madártani felmérések adataira épül. A vizsgált, konkrét folyószakaszt érintő korábbi vizsgálatok nem történtek, azonban a szomszédos 1791-90 fkm-es szakasz és az 1791-1986 fkm-es szakasz eredményei alapján jól használható következtetések vonhatók le a néhány km-rel feljebb elhelyezkedő, a tervezett beruházással érintett folyószakasz madárállományaira is.

A hosszú távú monitoring vizsgálatok utolsó 10 éves adatai és a jelenleg is folyó madártani felmérés téli állományszámlálásai azt mutatják, hogy a vizsgált folyószakasz a vízimadarak vonulása és telelése szempontjából fontos része a Duna magyarországi szakaszának. A 2007-2008 telén végzett számlálások alkalmával jelentős különbségek mutatkoztak a vízállás tekintetében; továbbá decemberben nem volt munkavégzés a területen, de a januári felmérések idején intenzív mederkotrás munkálatok folytak. Az adatsorokat áttekintve, azt a megállapítást tehetjük, hogy a felmérési napok közti faj- és egyedszám különbségek valószínűsíthetően elsősorban az eltérő vízállásoknak köszönhetőek, és nem a gépek zavaró hatásának. Ezt a feltételezést támasztja alá a felmérést végzők azon megfigyelése, hogy a működő, nagyteljesítményű markológépek mellett 25-30 méterre békésen úszkáltak a récék. Ez összhangban van a telelő-vonuló vízimadár csapatok más területeken történő monitorozása során szerzett személyes tapasztalatainkkal is. Feltételezhető tehát, hogy az erőmű működése – figyelembe véve a vele járó zaj- és egyéb zavaró hatások alacsony intenzitását – szinte kimutathatatlanul kis mértékű zavarást fog okozni a területen előforduló vízimadár állományokra nézve. A létesítéssel járó intenzívebb, néha nagy létszámú emberi jelenlét és a munkálatok várhatóan már több zavarással járnak, de még mindig elenyészőek a mederkotrás munkálataihoz képest. Várhatóan a legszélsőségesebb esetben is csak kis mértékű, átmeneti kikerülő magatartást váltanak ki, így jelentős hatással nem lesznek a vonuló- telelő vízimadár állományokra. A néhány °C-kal melegebb víz, mely a mederben meg fog jelenni hűtővízként, jégmentes vízfelületet eredményez a kibocsátási hely után. Ez, fagyos téli időszakban, kifejezetten kedvező hatású lehet a telelő vízimadarak számára.

A Fertő-Hanság és Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság adatközlése szerint a fokozottan védett réti sas (*Haliaeetus albicilla*) a vizsgált területtől legközelebb, légvonalban mintegy 3-3,5 km-re, szlovák oldalon fészkel. A faj fészkelési- és táplálékszerzési szokásait figyelembe véve, az erőmű építése és üzemeltetése várhatóan nem lesz jelentős hatással a fészkelő párra.

Jelenleg a telepesen fészkelő madárfajok fészkelő-telepéről a közvetlenül érintett terület 5 km-es körzetében nincs tudomásunk.

A halfaunát érintő hatásokat a 2006-ban végzett faunisztikai kutatások adatai, továbbá a működtetéshez szükséges hidromorfológiai beavatkozások és a hőterhelés hatásainak modellezése segítségével lehet becsülni.

A vízkivételi helyül szolgáló mellékág tekintetében a jelenlegi pangó vizes állapot a halközösségek számára szinte értéktelenné teszi ezt a területet. Az erőmű működtetéséhez szükséges állandó vízátfolyás biztosítása várhatóan még a szükséges meder beavatkozásokkal (kotrás, kövezés) együtt sem ront a jelenlegi helyzeten, inkább kismértékben kedvezőbb élőhelyi állapotot fog teremteni a halak számára. A főmedret nem érintik az erőmű működtetéséhez szükséges hidromorfológiai beavatkozások.

A jelenleg rendelkezésre álló ismeretek alapján a hőterheléssel összefüggő érzékelhető változás azon mederrészekon várható, ahol a maximális ΔT érték meghaladja az 1 °C-ot. Ez a közvetlen hűtővíz befogadó mellékág bevezetés alatti szakasza, valamint a Duna főágának megközelítőleg egy km-es szakasza a mellékág visszatorkollása alatt, a jobb part menti, átlagban kevesebb mint 100 méteres sávban. A mellékágból és a főmeder érintett szakaszából a 2006. évi faunisztikai kutatások védett illetve Natura 2000 jelölő halfajt nem mutattak ki. Megtalálható viszont a védett pettyes csiga (*Fagotia espersi*) és a rajzos csiga (*Theodoxus danubialis*), amelyeknek várhatóan romlani fognak az életfeltételei a mellékágban és a főág érintett szakaszán.

Az E.ON Erőművek Kft. által benyújtott kiegészítő természetvédelmi szakértői dokumentáció megállapítja, hogy a mellékágot érintő, az erőmű működtetéséhez szükséges hidromorfológiai beavatkozások a jelenleginél kismértékben kedvezőbb élőhelyi állapotot fognak teremteni a halak számára. Ugyanakkor a tervekben szereplő áramlási sebességnél nagyobb (min. 0,5 m/s) vízsebesség további kedvező hatást jelentene. Fentieknek megfelelően vizsgálni szükséges a vízsebesség növelésének lehetőségeit.

A mellékág mederalakulása vélhetően még kedvezőbbé tehető a halak és kétéltűek számára, amennyiben a jelenleg folyó és a későbbi, fenntartó mederkotrásból kikerülő meddő, tuskók stb. segítségével további sekély, változatos mederfelszínű víztereket hoznak létre. Ennek lehetőségét vizsgálni kell a jelenleg folyó és a későbbi, fenntartó kotrások tekintetében is.

A hatóság a Kft. által igénybe vett természetvédelmi szakértő véleményével egyetértve írt elő természetvédelmi követelményeket az egységes környezethasználati engedélyezési dokumentáció tartalmával kapcsolatban.

A hatóság a R. 25. § (3) bekezdése alapján a fentiek szerint lefolytatott eljárásban megállapította, hogy a környezeti hatásvizsgálat nem tárt fel a létesítménnyel kapcsolatban kizáró okot, ezért a R. 25. § (3) bekezdése alapján hozta meg döntését.

A hatóság a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995: LIII. tv. – a továbbiakban: Kvt. – 70. §-a értelmében a tevékenység környezetet terhelő kibocsátásainak megelőzésére, a környezeti elemeket terhelő kibocsátások, valamint a környezetre ható tényezők csökkentésére, illetőleg megszüntetésére irányuló, az elérhető legjobb technikán alapuló intézkedéseket az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás során fogja megállapítani.

Végzésében a hatóság – a Kft. kérelmének helyt adva – a R. 25. § (5) bekezdése alapján lehetővé tette, hogy az eljárás második szakasz előtt a Kft. egyes, általában építésügyi, közlekedésügyi és vízügyi hatósági engedély birtokában megvalósítható infrastrukturális beruházásokat és nem technológiai jellegű építési tevékenységeket végezzen.

A hatóság a beruházásokat és tevékenységeket megvizsgálva megállapította, hogy azok a környezetet nem veszélyeztetik, nem tartoznak az erőművi tevékenységhez, céljuk a területen

hiányzó olyan létesítmények megvalósítása, melyek a majdani építkezésen dolgozók infrastrukturális ellátását, illetve az építéshez kapcsolódó szállítási tevékenységek biztosítását szolgálják.

A Kft. a felek által 2008. január 25-én, illetve 2008. január 29-én aláírt hatósági szerződésben vállalta, hogy az egységes környezethasználati engedélyezés sikertelensége esetén az eredeti állapotot helyreállítja.

A hatóság fentiek alapján hozott végzése ellen a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 98.§ (2) bekezdése értelmében fellebbezésnek nincs helye.

Győr, 2008. február 4.

dr. Hajdu Klára s.k.
hatósági igazgatóhelyettes